

Nu ska president Emmanuel Macron avskaffa skolan som han en gång gått på. Foto: EPA/CHRISTOPHE PETIT TESSON

Analys: "Macrons drag inför valet – avskaffar kritiserade elitskolan"

PUBLICERAD 9 APRIL 2021

ANALYS - Det rör sig om tre bokstäver, men inte vilka som helst. Tre bokstäver som stått i centrum för fransk politisk debatt de senaste åren och som nu försvinner: ENA, initialerna för elitskolan École Nationale d' Administration som fostrat generationer av franska högre statstjänstemän och politiker alltsedan andra världskrigets slut.

Christian Catomeris
Utrikesreporter

De senaste åren då partier som Marine Le Pens Nationell samling liksom proteströrelsen de gula västarna klivit in på den politiska arenan har ordet enarker blivit detsamma som ett skällsord. För många fransmän är enarken själva symbolen för en marknadsliberal parisisk maktelit som kör över ett Frankrike som lider på ekonomiskt drabbade orter runtom i landet.

Nu ska alltså en av dessa enarker, presidenten Emanuel Macron, avskaffa skolan som han en gång gått på. Eller snarare, infoga delar av utbildningen i en annan högskoleutbildning också den med en förkortning bestående av tre bokstäver, ISP, Institut du service publique.

President Marcron har sagt sig vilja modernisera den offentliga sektorn, och i det ingår avskaffandet av livslånga tjänster med bekväma pensionsförmåner utgående från en examen från ENA.

Ger stora karriärer och ekonomisk trygghet

ENA grundades av president Charles de Gaulle och syftet var att skapa en mer demokratiserad rekrytering till de högsta statliga ämbetena. Endast meriter skulle gälla. Antagningen till ENA sker via tuffa prov och lockar republikens mest välutbildade och mest ambitiösa elever. Det rör sig om en flerårig utbildning på universitetsnivå med långa praktikperioder inom statens institutioner. För dem som lyckats komma in och fullfölja utbildningen väntar stora karriärmöjligheter och ekonomisk trygghet livet ut.

Både vänsterns och högerens presidenter har rekryterats bland denna elit, sådana som Valéry Giscard d'Estaing och Jacques Chirac från högern eller Francois Hollande från socialistpartiet. De flesta premiärministrar under efterkrigstiden har varit "enarker". Ambassadörer, generaldirektörer för stora statliga verk och verkställande direktörer hämtas ofta från elitskolan ENA.

Elitskolan presidentens barlast

Skolan har dock kritiserats. Den demokratiska idén bakom skolan har förfelats, menar kritikerna. Istället har ENA bidragit till att skapa en exklusiv klubb högst upp i landets ledning, bestående av en liten grupp människor som gått i samma skola och som sedan hållit kontakt och stöttat varandra under karriärvandringen upp mot maktens toppositioner. Rekryteringen av elever har skett från redan mycket etablerade familjer vilket fått staten att bredda rekryteringsbasen och att satsa på särskilda uttagningar för ungdomar från utsatta områden.

Om ett drygt år är det presidentval i Frankrike. Enligt flera bedömare syftar presidentbeslutet om ENA:s avskaffande till att avvärja kritiken från gräsrotter som känner sig svikna av de etablerade partiernas representanter och gärna röstar på dem som utmålar eliterna som ett hot mot fransmännens välfärd. Presidenten som attackerats för att tillhöra de utvalda, "verklighetsfrånvända" enarkernas klubb förväntas ställa upp i nästa val och behöver göra sig av med den barlast han släpat på under den gångna mandatperioden. Barlasten i form av tre förkättrade bokstäver: ENA.

RELATERAT

svt

Flykt från Paris inför fransk nedstängning i natt
19 mars 2021

Christian Catomeris
Utrikesreporter

Publicerad 9 april 2021 kl 19:52